

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ветеринарної хірургії ім. акад. І.О. Поваженка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
“1” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ, ТОПОГРАФІЧНА АНАТОМІЯ ТА
АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ»**

Галузь знань: 21 «Ветеринарія»

Спеціальність: «211 Ветеринарна медицина»

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: Володимир ТКАЧЕНКО, доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент

Павло СОЛОНІН, доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент

Олександр ОНИЩЕНКО старший викладач кандидат ветеринарних наук,

Дмитро ТАРНАВСЬКИЙ, старший викладач

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

У програмі підготовки фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина» навчальна дисципліна «Оперативна хірургія, топографічної анатомія та анестезіологія» знайомить здобувачів з хірургічними операціями, які застосовують при лікуванні тварин та задля підвищення їх продуктивності. Хірургічні операції відзначаються великою різноманітністю і належать до найскладніших лікарських втручань. Успішне виконання хірургічних операцій неможливо без знання топографічної анатомії.

За допомогою оперативних втручань вирішуються конкретні господарчі завдання по відновленню в найкоротший термін втраченої або низької продуктивності тварин, сприянню найшвидшому відновленню стада, кількісному та якісному поліпшенню м'ясних, молочних продуктів або вовни.

Курс оперативної хірургії складається із загальної та спеціальної частин. У загальній частині викладається загальні дані про хірургічну операцію, фіксацію тварин, асептику та антисептику, знеболення, елементи хірургічних операцій, ін'єкції, десмургію.

В спеціальній частині викладаються анатомо-топографічна будова та техніка проведення різноманітних операцій в ділянках голови, шиї, тулуба, кінцівок та інших частин тіла тварини.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	«Ветеринарна медицина»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік/екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	-
Семестр	5-6	-
Лекційні заняття	60 год.	-год.
Практичні, семінарські заняття	-	-год.
Лабораторні заняття	90 год.	-год.
Самостійна робота	60 год.	-год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	5 семестр – 5год. 6 семестр – 5год	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - ознайомити здобувачів про хірургічні операції, які застосовують при лікуванні тварин та підвищення їх продуктивності. Хірургічні операції відзначаються великою різноманітністю і належать до найскладніших лікарських втручань. Успішне виконання хірургічних операцій неможливо без знання топографічної анатомії.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Оперативна хірургія, топографічної анатомія та анестезіологія»:

Анатомія свійських тварин; цитологія, гістологія, ембріологія; ветеринарна мікробіологія; біохімія т-н з осн.фіз.і кол.хімії; фізіологія тварин; ветеринарна імунологія; ветеринарна вірусологія.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

СК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

СК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

Компетенції Першого дня, відповідно з вимогами Європейського Союзу

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.

12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

18. Проводити повне клінічне обстеження та демонструвати особисту здатність до прийняття самостійних клінічних рішень.

19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти

пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.

25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

30. Належним чином виконувати асептичні процедури.

31. Безпечно проводити тварині седацію, загальну та регіональну анестезію; застосовувати хімічні методи витримки.

32. Оцінювати стан больової реакції тварини, управляти болем та запобігати завчасно тварині болю.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	
5 семестр							
Модуль 1. Вчення про хірургічну операцію, асептика та антисептика, анестезіологія, загальне та місцеве знеболювання.							
Тема №1 Вступна. Вчення про хірургічну операцію. Значення оперативної хірургії в ряді клінічних дисциплін. Класифікація операцій. Зміст операцій.	1	10	2		6		2
Тема №2 Асептика і антисептика в ветеринарній хірургії	2-3	10	2		6		2
Тема №3 Анестезіологія. Премедикація. Загальне знеболення. Наркоз. Нейролептаналгезія. Підготовка тварини до наркозу. Моніторинг пацієнта під час наркозу. Наркоз окремих видів тварин. Ускладнення під час і після наркозу.	4-5	18	6		6		6
Тема №4 Місцеве знеболення. Класифікація місцевого знеболення, техніка виконання під час хірургічних операцій.	6-7	12	4		6		2
Всього за модулем 1		50	14		24		12
Модуль 2. Введення лікарських речовин, новокаїнові блокади, кровотечі, роз'єднання та з'єднання біологічних тканин, елементи пластичних операцій, десмургія.							
Тема №5 Неспецифічна стимулююча терапія в ветеринарній хірургії.	8	6	2		2		2

Тема №6 Новокаїнові блокади. Новокаїнова терапія. Дія новокаїну на організм. Теоретичні основи дії новокаїнових блоkad, засоби підвищення їх ефективності. Показання та протипоказання.	9-10	16	4		6		6
Тема №7 Ін'єкції, пункції судин і порожнин, інфузії.	11	6	2		2		2
Тема №8 Роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.	12	8	2		4		2
Тема №9 Тимчасова та остаточна зупинка кровотечі. Допомога при значній втраті крові. Гемотрансфузія під час оперативних втручань.	13	6	2		2		2
Тема №10 Пластичні операції	14	6	2		2		2
Тема №11 Десмургія	15	7	2		3		2
Всього за модулем 2		55	16		21		18
<i>Залік</i>							
Разом за 5 семестр		105	30		45		30
6 семестр							
Модуль 3. Типові оперативні втручання в ділянці голови, шиї, тулуба.							
Тема №12 Операції в ділянці голови.	1	8	2		4		2
Тема №13 Операції в ділянці шиї, грудної стінки.	2	6	2		2		2
Тема № 14 Операції в ділянці черевної стінки - руменоцентез, лапароцентез, герніотомія.	3	6	2		2		2
Тема № 15 Операції в ділянці черевної порожнини – руменотомія, лапаротомія, абомазотомія, гастрономія.	4-5	14	4		6		4
Тема № 16 Операції на кишківнику – ентеротомія, резекція кишківника.	6-7	14	4		7		5
Всього за модулем 3		50	14		21		15
Змістовий модуль 4. Типові оперативні втручання в ділянці сечо-статевих органів, ануса, прямої кишки, хвоста. Кастрації свійських тварин. Операції на кінцівках							
Тема № 17 Оперативні втручання в ділянці статевих органів. Кастрація самців.	8	9	2		4		3
Тема № 18 Оперативні втручання в ділянці статевих органів. Кастрація самок.	9	8	2		4		2
Тема № 19 Операції в ділянці тазу. Уретротомія, уретростомія. Цистотомія.	10-11	11	4		4		3
Тема № 20 Операції в ділянці ануса і прямої кишки. Операції на хвості.	12-13	12	4		6		2
Тема № 21 Топографічна анатомія грудної та тазової кінцівок. Операції на кінцівках	14-15	15	4		6		5
Всього за модулем 4		55	16		24		15

<i>Екзамен</i>						
Разом за 6 семестр	105	30		45		30
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)		-	-	-	-	-
Усього годин	210	60		90		60

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вчення про хірургічну операцію. Організація хірургічної роботи	2
2	Асептика і антисептика в ветеринарній хірургії	2
3	Анестезіологія	2
4	Наркоз. Класифікація – види і способи застосування	2
5	Наркоз окремих видів тварин. Моніторинг пацієнтів під час наркозу.	2
6	Види місцевого знеболення ВРХ, ДРХ, свиней	2
7	Види місцевого знеболення коней, собак, котів	2
8	Неспецифічна стимулююча терапія в ветеринарній хірургії.	2
9	Теоретичні основи застосування новокаїнових блокад продуктивним тваринам	2
10	Новокаїнові блокади різних ділянок тіла за оперативних втручань	2
11	Ін'єкції, пункції, вливання	2
12	Роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.	2
13	Кровотеча. Допомога при втраті крові.	2
14	Пластичні операції	2
15	Десмургія	2
16	Операції в ділянці голови.	2
17	Операції в ділянці шиї, грудної стінки.	2
18	Операції в ділянці черевної стінки	2
19	Операції в ділянці черевної порожнини продуктивних тварин	2
20	Операції в ділянці черевної порожнини дрібних тварин	2
21	Операції на кишківнику продуктивних тварин	2
22	Операції на кишківнику дрібних тварин	2
23	Кастрація самців продуктивних та домашніх тварин	2
24	Кастрація самок продуктивних та домашніх тварин	2
25	Операції в ділянці тазу	2
26	Операції в ділянці тазової порожнини	2
27	Операції в ділянці ануса	2
28	Операції на прямій кишці	2
29	Операції на кінцівках	2
30	Операції на копитах	2
Всього		60

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
5 семестр		
1	Техніка безпеки при проведенні операцій. Організація хірургічної роботи. Робота в операційній та на виїздах.	2
2	Фіксація і повал тварин.	2
3	Хірургічні інструменти, їх види і призначення.	2

4	Обробка рук хірурга та операційного поля.	2
5	Стерилізація хірургічного інструменту.	2
6	Стерилізація шовного та перев'язочного матеріалу і хірургічної білизни.	2
7	Загальна анестезія. Підготовка тварини до наркозу	2
8	Інгаляційний наркоз. Ознайомлення з принципом роботи приладів для інгаляційної анестезії.	2
9	Моніторинг пацієнта під час наркозу	2
10	Поверхнева, інфільтраційна анестезія, техніка виконання. Приготування розчинів анестетиків. Регіонарна анестезія м'якої черевної стінки.	2
11	Регіонарна анестезія голови та бокової реберної стінки.	2
12	Регіонарна анестезія сечостатевої системи. Спинномозкова анестезія.	2
13	Застосування неспецифічної стимулюючої терапії за хірургічних патологій	2
14	Техніка новокаїнових блокад в ділянці голови	2
15	Техніка новокаїнових блокад в ділянці шийного і грудного відділу	2
16	Техніка новокаїнових блокад за патологій кінцівок	2
17	Ін'єкції, пункції судин, порожнин. АУФОК. Гемотрансфузія.	2
18	Техніка роз'єднання тканин, оперативний доступ та оперативний прийом.	2
19	Техніка з'єднання тканин. Накладання різних видів швів на біологічні тканини.	2
20	Види кровотечі та способи її зупинки.	2
21	Техніка виконання пластичних операцій.	2
22	Техніка накладання пов'язок та перев'язувального матеріалу.	3
6 семестр		
23	Операції в ділянці голови. Техніка декорнації, ринопластика.	2
24	Трепанція додаткових порожнин носа. Операції на вушних раковинах. Операції на слинних залозах. Операції на зубах. Операції в ділянці орбіти.	2
25	Операції на судинах шиї. Езофаготомія. Трахеотомія. Трахеостомія. Торакоцентез, резекція ребра.	2
26	Лапароцентез, руменоцентез.	
27	Лапаротомія, колонотомія	2
28	Руменотомія, абомазотомія.	2
29	Гастрономія	1
30	Ентеротомія, резекція кишки	2
31	Кишкові анастомози.	2
32	Герніотомія	2
33	Кастрація самців. Післякастраційні ускладнення.	2
34	Кастрація крипторхів.	2
35	Кастрація самок.	2
36	Післякастраційні ускладнення.	2
37	Операції на статевому члені та препуції.	2
38	Пахово-мошонкові грижі.	2
39	Катетерізація сечового міхура. Уретротомія, уретропластика.	2
40	Цистоцентез, цистотомія. Уретропластика	2
41	Операції в ділянці ануса і прямої кишки.	2
42	Операції на хвості	2
43	Пункції суглобів, сухожильних піхв та бурс.	2
44	Регіональне знеболення на кінцівках за пододерматиту ВРХ і коней	2
45	Остеосинтез у дрібних тварин.	2
Разом		90

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1.	Організація хірургічної роботи. Робота в операційній та на виїздах. Різні способи фіксації тварин	2
2.	Обладнання для стерилізації хірургічних інструментів	2
3.	Сучасні протоколи анестезії тварин	4
4.	Місцеве знеболювання різних тварин.	4
5.	Патогенетична терапія за хірургічних патологій, сучасний погляд.	4
6.	Новокаїнові блокади за як альтернатива загальної анестезії	2
7.	Витратні матеріали для проведення ін'єкцій, пункцій і інфузій за оперативного втручання.	4
8.	Застосування сучасних підходів до роз'єднання тканин – застосування електроножів і лазерів.	2
9.	Гемотрансфузія за оперативного втручання. Сучасні підходи до використання експрес-тестів для визначення груп крові у тварин	4
10.	Пластичні операції у брахіоцефальних тварин.	2
11.	Застосування кровоспинних засобів, які виникають в наслідок вибухових поранень тварин. Види пов'язок і способи перев'язування у тварин	2
12.	Декорнація у молодняка і дорослих тварин різними способами. Операції в ділянці голови: ентрапіон, екстрапіон.	2
13.	Особливості оперативного втручання при операціях на шиї і грудній стінці.	4
14.	Особливості оперативного втручання в ділянці черевної стінки у собак і котів.	4
15.	Особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини ВРХ: зміщення сичуга.	2
16.	Особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини у корів: кесарів розтин. Герніотомія у свійських тварин	2
17.	Особливості операцій на статевих органах у свійських тварин.	4
18.	Оперативні втручання на статевих органах які пов'язані з порушенням роботи ендокринних залоз	2
19.	Особливості оперативного втручання в області таза.	3
20.	Операції в ділянці ануса і прямої кишки.	2
21.	Особливості оперативного втручання на кінцівках	3
Разом		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Вчення про хірургічну операцію, асептика та антисептика, анестезіологія, загальне та місцеве знеболювання.		
Тема 1. Вчення про хірургічну операцію.		
Лекція 1	Вивчити організацію хірургічної роботи в операційних, класифікацію хірургічних операцій та їх етапи.	-
Лабораторна робота 1	Знати правила безпеки при роботі з тваринами. Вміти застосовувати принципи біобезпеки і біозахисту при проведенні операцій. Знати способи фіксації різних видів тварин та вміти застосовувати їх під час підготовки до оперативного втручання.	6
Лабораторна робота 2	Знати способи фіксації різних видів тварин та вміти застосовувати їх під час підготовки до оперативного втручання.	6
Лабораторна робота 3	Знати призначення хірургічних інструментів і вміти їх використовувати за хірургічних операцій.	6
Самостійна робота 1	Вивчити: - Організацію хірургічної роботи в операційній; - організацію роботи операційних та на виїзді; - різні способи фіксації тварин;	2
Тема 2. Асептика і антисептика в ветеринарній хірургії		
Лекція 2	Вивчити способи асептики і антисептики. Класифікація, застосування асептики і антисептики у підготовці до хірургічних операцій.	-
Лабораторна робота 4	Знати і вміти проводити обробку рук хірурга та операційного поля.	4
Лабораторна робота 5	Знати і вміти проводити стерилізацію хірургічного інструменту.	4
Лабораторна робота 6	Знати і вміти проводити стерилізацію шовного та перев'язочного матеріалу і хірургічної білизни	4
Самостійна робота 2	Вивчити обладнання для стерилізації хірургічних інструментів	3
Тема 3 Анастезіологія. Загальне знеболювання. Наркоз окремих видів тварин.		
Лекція 3	Вивчити загальні поняття анестезіології та методи загального знеболення.	-
Лекція 4	Наркоз. Класифікація – види і способи застосування	-
Лекція 5	Наркоз окремих видів тварин. Моніторинг пацієнтів під час наркозу.	-
Лабораторна робота 7	Знати і вміти застосовувати способи анестезії, премедикації, загального знеболювання, наркозу у різних видів тварин.	6
Лабораторна робота 8	Знати будову приладів для інгаляційної анестезії і вміти підготувати прилад до використання за хірургічних втручань.	6
Лабораторна робота 9	Знати основні показники життєдіяльності тварин під час анестезії і вміти проводити моніторинг пацієнта під час наркозу	6
Самостійна робота 3.	Вивчити сучасні анестезіологічні препарати та способи їх застосування під час хірургічних операцій	2
Тема 4. Місцеве знеболення.		
Лекція 6	Вивчити види місцевого знеболення ВРХ, ДРХ, свиней	-
Лекція 7	Вивчити види місцевого знеболення коней, собак, котів	-

Лабораторна робота 10	Знати способи місцевої анестезії і вміти їх застосовувати для тварин. Знати місцеві анестетики та вміти їх застосовувати для поверхневої, інфільтраційної анестезії. Знати способи регіональної анестезії і вміти їх застосовувати для тварин. Вміти їх застосовувати під час хірургічних операцій	4
Лабораторна робота 11		4
Лабораторна робота 12		4
Самостійна робота 4.	Вивчити сучасні протоколи місцевої анестезії	3
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Введення лікарських речовин, новокаїнові блокади, кровотечі, роз'єднання та з'єднання біологічних тканин, елементи пластичних операцій, десмургія.		
Тема 5. Не специфічна стимулююча терапія в ветеринарній хірургії		
Лекція 8	Вивчити способи неспецифічної стимулюючої терапії у ветеринарній хірургії.	-
Лабораторна робота 13	Знати методи патогенетичної терапії та вміти застосовувати їх за хірургічних патологій.	4
Самостійна робота 5.	Вивчити сучасні способи патогенетичної терапії за хірургічних патологій	4
Тема 6. Новокаїнові блокади		
Лекція 9	Теоретичні основи застосування новокаїнових блокад продуктивним тваринам	-
Лекція 10	Новокаїнові блокади різних ділянок тіла за оперативного втручання.	-
Лабораторна робота 14	Вміти проводити новокаїнові блокади в ділянці голови	3
Лабораторна робота 15	Вміти проводити новокаїнові блокади в ділянці тулуба	3
Лабораторна робота 16	Вміти проводити новокаїнові блокади на кінцівках	3
Самостійна робота 6	Вивчити альтернативні способи місцевої анестезії	3
Тема 7. Ін'єкції, пункції судин і порожнин.		
Лекція 11	Вивчити методику проведення ін'єкцій, пункцій, інфузій за оперативного втручання.	-
Лабораторна робота 17	Знати і вміти проводити ін'єкції, пункції судин і порожнин тіла, постановку внутрішньовенного катетора.	5
Самостійна робота 7.	Ознайомитись з витратними матеріалами необхідними для проведення ін'єкцій, пункцій і інфузій за оперативного втручання.	5
Тема 8. Роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.		
Лекція 12	Вивчити способи роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.	
Лабораторна робота 18	Знати і вміти способи і техніку роз'єднання і з'єднання тканин. Вміти використовувати інструменти для роз'єднання і з'єднання тканин. Знати вимоги до шовних матеріалів. Знати різновидності вузлів і швів та вміти їх накладати на м'які біологічні тканини та сухожилки. Спеціальні види швів. Знати і вміти застосовувати елементи пластичних операцій, техніку їх виконання.	3
Лабораторна робота 19		3
		2
Самостійна робота 8	Вивчити сучасні підходи до роз'єднання тканин – застосування електроножів і лазерів.	2
Тема 9 Тимчасова та остаточна зупинка кровотечі. Допомога при значній втраті крові.		

Гемотрансфузія під час оперативних втручань.		
Лекція 13	Вивчити способи тимчасової і остаточної зупинки кровотечі.	-
Лабораторна робота 20	Знати і вміти застосовувати способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Вміти застосовувати гемотрансфузію за оперативного втручання.	5
Самостійна робота 9	Вивчити групи крові у різних видів тварин та знати як використовувати експрес-тести для визначення груп крові у собак і котів.	5
Тема 10 Пластичні операції		
Лекція 14	Вивчити техніку проведення пластичних операцій	-
Лабораторна робота 21	Знати способи проведення пластичних операцій та вміти їх виконувати	5
Самостійна робота 10	Вивчити техніку проведення Пластичних операцій у брахіоцефальних тварин	5
Тема 11 Десмургія		
Лекція 15	Вивчити види перев'язного матеріалу і типи пов'язок	-
Лабораторна робота 22	Знати види пов'язок та типи перев'язувального матеріалу. Вміти накладати пов'язки на ділянки в області голови, тулуба та кінцівок.	5
Самостійна робота 11	Закріпити вміння накладати пов'язки на різні ділянки тіла. Вивчити типи гіпсових пов'язок і способи їх накладання.	5
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Залік		30
Всього за семестр		$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$
Модуль 3 Типові оперативні втручання в ділянці голови, шиї, тулуба		
Тема 12 Операції в ділянці голови.		
Лекція 16	Вивчити типові операції в ділянці голови у продуктивних тварин.	-
Лабораторна робота 23	Опрацювати техніку проведення операції на рогах, приносних синусах і ділянці орбіти.	4
Лабораторна робота 24	Знати техніку проведення операцій в ротовій порожнині, слинних залозах, на зовнішньому і внутрішньому вусі. Вміти проводити кільцювання бугайців, ринопластику.	4
Самостійна робота 12.	Вивчити техніку проведення декорнуації у молодняка і дорослих тварин різними способами. Вивчити техніку проведення операцій в ділянці голови: ентрапіон, ектрапіон.	4
Тема 13 Операції в ділянці шиї, грудної стінки.		
Лекція 17.	Вивчити типові оперативні втручання в ділянці шиї та грудної стінки	

Лабораторна робота 25	Знати техніку проведення езофаготомії, трахеотомії і трахеостомії. Провести резекцію ребра у ВРХ. Відпрацювати техніку торакоцинтезу. Засвоїти техніку проведення перикардіоцинтезу.	6
Самостійна робота 13.	Вивчити особливості оперативного втручання при операціях на шиї і грудній стінці.	4
Тема 14 Операції в ділянці черевної стінки.		
Лекція 18.	Вивчити техніку проведення операцій в ділянці черевної стінки	
Лабораторна робота 26	Знати і вміти проводити оперативні втручання в ділянці черевної стінки: лапароцентез, руменоцентез.	8
Самостійна робота 14	Вивчити особливості оперативного втручання в ділянці черевної стінки у собак і котів.	4
Тема 15 Операції в ділянці черевної порожнини		
Лекція 19	Вивчити техніку проведення операцій в ділянці черевної порожнини продуктивних тварин	-
Лекція 20	Вивчити техніку проведення операцій в ділянці черевної порожнини дрібних тварин	-
Лабораторна робота 27	Знати техніку проведення типових операцій в ділянці черевної порожнини: руменотомія, гастрономія, колонотомія. Вміти проводити лапаротомію.	5
Лабораторна робота 28		5
Лабораторна робота 29		4
Самостійна робота 15	Вивчити особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини ВРХ: зміщення сичуга, кесарів розтин. Вивчити способи проведення герніотомії у свійських тварин	4
Тема № 16 Операції на кишківнику – ентеротомія, резекція кишківника.		
Лекція 21	Вивчити техніку операцій на кишківнику продуктивних тварин	-
Лекція 22	Вивчити техніку операцій на кишківнику дрібних тварин	-
Лабораторна робота 30	Знати техніку проведення ентеротомії, резекції кишківника. Вміти накладати шви на кишківник і робити кишкові анастомози. Знати способи ушивання кил. Вміти проводити герніотомію у поросят.	4
Лабораторна робота 31		4
Лабораторна робота 32		2
Лабораторна робота 33		4
Самостійна робота 16	Вивчити особливості оперативного втручання в ділянці черевної порожнини у корів: кесарів розтин. Герніотомія у свійських тварин.	4
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Модуль 4. Типові оперативні втручання в ділянці сечостатевих органів, таза. Операції на кінцівках		
Тема 17 Оперативні втручання в ділянці статевих органів. Кастрація самців.		
Лекція 23	Вивчити методи та техніку проведення кастрації самців і самок свійських тварин	-
Лабораторна робота 34	Вміти проводити кастрацію самців свійських тварин.	4

Лабораторна робота 35	Знати техніку проведення кастрації крипторхів. Знати способи та вміти надавати допомогу при післякастраційних ускладненнях.	4
Самостійна робота 17.	Знати особливості операцій на статевих органах у свійських тварин.	4
Тема 18 Оперативні втручання в ділянці статевих органів. Кастрація самок.		
Лекція 24	Вивчити методи та техніку проведення кастрації самок свійських тварин	-
Лабораторна робота 36	Вміти проводити кастрацію самок свійських тварин. крипторхів. Знати способи та вміти надавати допомогу при післякастраційних ускладненнях.	4
Лабораторна робота 37		4
Самостійна робота 18.	Знати особливості оперативного втручання на статевих органах які пов'язані з порушенням роботи ендокринних залоз.	4
Тема 19 Операції в ділянці таза.		
Лекція 25	Вивчити типові оперативні втручання в ділянці таза	-
Лекція 26	Вивчити типові оперативні втручання в ділянці тазової порожнини	-
Лабораторна робота 38	Знати техніку проведення операції на статевому члені та препуції. Вміти проводити катетеризація сечового міхура, цистоцинтез. Знати техніку проведення уретротомії, цистотомії, уретропластики.	5
Лабораторна робота 39		5
Самостійна робота 19.	Знати особливості оперативного втручання в області таза.	4
Тема 20 Операції в ділянці ануса і прямої кишки. Операції на хвості.		
Лекція 27	Вивчити техніку проведення типових операцій в ділянці ануса	-
Лекція 28	Вивчити техніку проведення типових операцій в ділянці прямої кишки	-
Лабораторна робота 40	Знати техніку проведення операцій в ділянці ануса і прямої кишки (евентрація прямої кишки).	4
Лабораторна робота 41		4
Лабораторна робота 42		4
Самостійна робота 14.	Знати особливості проведення операцій в ділянці ануса і прямої кишки.	4
Тема 21. Операції на кінцівках		
Лекція 29	Вивчити типові оперативні втручання на кінцівках свійських тварин	-
Лекція 30	Вивчити типові оперативні втручання на копитах	-
Лабораторна робота 43.	Вміти проводити пункцію суглобів, сухожильних піхв та бурс. Знати техніку проведення регіонального знеболення на кінцівках за пододерматиту ВРХ і коней	4
Лабораторна робота 44.		4
Лабораторна робота 45.		4
Самостійна робота 15.	Знати особливості оперативного втручання на кінцівках	4
Модульна контрольна робота 4.		30
Всього за модулем 4		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=555>)
- підручники, навчальні посібники, практикуми:
 - методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіології (частина 1). Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К., Ткаченко С.М., Ткаченко В.В., Дорошук В.О. – Київ :НУБіП України, 2021. 460 с
2. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіології (частина 2) // Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К., Ткаченко С.М., Ткаченко В.В., Шупик О.В., Климчук В.В., Тарнавський Д.В. – Київ: НУБіП, 2022 . – 370 с.
3. Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб великої рогатої худоби (хірургічні хвороби): навч. посіб. / В. В. Ткаченко, М. О. Малюк, Д. В. Тарнавський, В. В. Климчук; Національний університет біоресурсів і природокористування України. - Київ : Ямчинський О. В., 2024. - 208 с.
4. Сухонос В.П., Куліда М.А., Солонін П.К., Ткаченко С.М., Ткаченко В.В. Оперативна хірургія (частина 1). Київ, 2018. 460с
5. Оперативна хірургія практикум / Сарбаш Д.В., Ільницький М.Г., Кантемир О.В., Заїка П.О. Слюсаренко Д.В. – Х.: Стиль, 2017. – 218 с.
6. Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К. «Інноваційна хірургія тварин», методичні вказівки, К.: КОМПРИНТ, 2020, 34 с
7. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рублено М.В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Загальна частина. – Біла Церква, 2003.
8. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рублено М.В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Спеціальна частина – Біла Церква, 2006.
9. Спеціальна ветеринарна хірургія / І.С. Панько, В.М. Власенко, А.А. Гамота та ін.; за ред. І.С. Панька. – Біла Церква; БДАУ, 2003. – 416 с.